

Kalisz, dn. 25.04.2022r.

Oznaczenie sprawy: WGOŚ.0003.0011.2022
D2022.04.02088

Szanowny Pan
Tadeusz Skarżyński
Przewodniczący
Rady Miasta Kalisza

W odpowiedzi na interpelację dotyczącą Cmentarza Żołnierzy Radzieckich znajdującego się na terenie Parku Miejskiego, uprzejmie informuję iż zgodnie z art. 5a ustawy o grobach i cmentarzach wojennych z 28. marca 1933r. (Dz. U. 1933 nr 39 poz.311) oraz art. 5b ustawy z 1. kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. 2018.1103), wszelkie prace prowadzone w obrębie cmentarza należy uzgodnić z Wojewodą Wielkopolskim, po uprzednim uzyskaniu opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Po uzyskaniu stosownej opinii IPN-u zostaną podjęte kolejne kroki zmierzające do usunięcia symboli ustroju totalitarnego.

Prezydent Miasta Kalisza

/.../

Krystian Kinastowski

Tadeusz Skarżyński
Klub Radnych
Prawa i Sprawiedliwości
Rada Miasta
Kalisza

Pan
Krystian Kinastowski
Prezydent Miasta Kalisza

Szanowny Panie Prezydencie

W związku z agresją na Ukrainę, powrócił do przestrzeni publicznej temat Wojskowego Cmentarza Żołnierzy Armii Czerwonej na ulicy Częstochowskiej, oraz postumentów które tam się znajdują. Przypominam że cmentarz ten założony w części Parku Miejskiego jest nie tylko miejscem pochówku czerwonoarmistów ale również niemym symbolem dominacji ZSRS nad Polska w okresie powojennym.

Zapewne jako taki symbol, wielokrotnie padał ofiarą wandalizmu. Niszczone były płyty nagrobne i elementy postumentów. A wielu kaliszczan nie traktuje tego miejsca jako cmentarz tylko część parku, wyprowadzając tam między innymi swoje czworonogi.

Kilka lat temu wnioskowałem o rozważenie możliwości przeniesienia pochowanych tam żołnierzy z należytymi honorami na cmentarz wojskowy na Majkowie, gdzie znajdują się groby żołnierzy różnych narodowości z okresu I wojny światowej. Pomysł ten nie znalazł wówczas uznania, również wśród części środowisk które obecnie dostrzegły wreszcie rolę jaką miał ów cmentarz, odgrywać w świadomości kaliszczan.

W obecnej sytuacji geopolitycznej, jest mało prawdopodobne aby udało się bez konfliktu natury dyplomatycznej przenieść cmentarz. Jednak postulowane rozebranie monumentalnych symboli na cmentarzu wydaje się być w pełni realizowalne. Przedmiotem mojego zapytania jest jednak, możliwość wykorzystania elementów rozebranego ewentualnie monumentu do upamiętnienia Polaków którzy zginęli w ZSRS w ramach prześladowań okresu stalinowskiego.

Kalisz w wyniku rozbiorów, a precyzując w wyniku kongresu wiedeńskiego, znalazł się na terenach podporządkowanych Imperium Rosyjskiemu. Masa naszych rodaków, po odzyskaniu niepodległości pozostała na terenie utworzonego na jego ziemiach Związku Sowieckiego. Pomimo umów dwustronnych które miały zapewnić mniejszości polskiej swobodne funkcjonowanie, szacuje się że w okresie tzw „operacji polskiej” w latach 1937-1938 zamordowanych zostało ponad 100 tysięcy naszych rodaków.

Nasi przodkowie po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku, często używali elementów z rozebranych symboli obcych mocarstw do wzmacniania pamięci o Polsce i Polakach. Może warto byłoby pójść tą drogą. W związku z tym zadaję pytanie:

- Czy elementy z ewentualnie rozebranych monumentów upamiętniających Armie czerwoną mogłyby posłużyć do stworzenia w Kaliszu miejsca pamięci, Polaków zabitych w ZSRS w latach 1937-1938?

Z wyrazami szacunku.

Tadeusz Skarżyński